

**Szkoła Podstawowa
im. Marii Konopnickiej
w Brączowicach**

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO**

**Rok szkolny 2022/2023
Opracowanie: Katarzyna Burzawa**

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. póź. 996, 1000 i 1290)
- Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.60)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 – o Systemie Oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz.1943)

ZAŁOŻENIA

W projektowanym Wewnętrzny Szkolnym Systemie Doradztwa Zawodowego Szkoły Podstawowej im. M. Konopnickiej w Brączowicach, uwzględniono doradztwo zawodowe jako proces, który rozpoczyna się w okresie przedszkolnym i jest kontynuowany na kolejnych etapach edukacyjnych w szkole podstawowej w klasach I- VI oraz VII i VIII (realizowane w ramach programu autorskiego „Most do przyszłości” K. Burzawa, w wymiarze 10 godzin/rok).

PODSTAWOWE POJĘCIA

Nomenklatura dotycząca doradztwa zawodowego na poszczególnych etapach edukacji została wskazana w art. 26a ust 1. ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. I tak, w zakresie doradztwa zawodowego prowadzone są:

- **Preorientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.
- **Orientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I –VI szkoły podstawowej pozytywnych i aktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.
- **Doradztwo zawodowe** – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

CELE OGÓLNE:

- Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań oraz stymulowanie do zabawy.
- Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających rozwijaniu zainteresowań. Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
- Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

CELE SZCZEGÓŁOWE I TREŚCI PROGRAMU:

- aktywizowanie uczniów do lepszego poznania siebie, swoich zainteresowań oraz preferencji, cech charakteru i temperamentu,
- kształtowanie umiejętności planowania i dokonywania wyborów, oraz rozwijanie realnej samooceny,
- uwrażliwianie na gotowość do zmian,
- wspieranie w rozwoju zainteresowań oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- wsparcie w nabywaniu i rozwijaniu umiejętności pracy w grupie,
- kształtowanie cech charakteru niezbędnych do wykonywania pracy, takich jak: punktualność, obowiązkowość, umiejętność rozwiązywania problemów, asertywność,
- wyposażenie ucznia w wiedzę na temat różnych grup zawodowych, rynku pracy, trendów w świecie zawodów, instytucji wspierających edukację oraz aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych,
- wsparcie w nabywaniu większej samodzielności przez uczniów niepełnosprawnych,
- kształtowanie umiejętności autoprezentacji,
- zapoznanie ucznia ze strukturą szkolnictwa,
- budowanie postawy gotowości do podnoszenia kwalifikacji,
- kształtowanie właściwej postawy wobec pracy zawodowej,
- wyposażenie ucznia w umiejętność korzystania ze źródeł wiedzy edukacyjnej i zawodowej,
- przygotowanie do radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- informowanie o możliwościach uzyskania określonych kwalifikacji,
- pomoc rodzicom w efektywnym wspieraniu dziecka w zakresie wyboru przyszłej ścieżki kariery,
- wspieranie działań szkoły w zakresie realizacji celów edukacyjnych i zawodowych uczniów.

ADRESACI PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO:

Adresatami programu są uczniowie i rodzice uczniów SP im. M. Konopnickiej w Brzeczowicach, oraz nauczyciele. Program będzie realizowany poprzez działania w

poszczególnych grupach wiekowych.

WSPÓLPRACA:

1. Powiatowy Urząd Pracy w Myślenicach, o/Dobczyce,
2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Dobczycach,
3. Sieć współpracy Doradców Zawodowych Gminy i Miasta Dobczyce,
4. Szkoły średnie z terenu powiatu myślenickiego,
5. Zakłady pracy i przedsiębiorcy lokalni.
6. Przedstawiciele zawodów: policjant, strażak, pielęgniarka.
7. Rodzice.

Metody i formy pracy z uczniami:

- Zajęcia warsztatowe,
- Rozmowy doradcze,
- Metody testowe,
- Burza mózgów,
- Mini wykład,
- Wycieczki
- Konkursy plastyczne dotyczące planowania kariery
- Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych , przedstawicielami różnych zawodów, Festiwal zawodów zorganizowany przez szkołę, projekty,
- Udział w Targach Edukacyjnych Szkół,
- Spotkania z absolwentami szkoły – losy absolwentów,
- Gry i zabawy.

Metody i formy pracy adresowane do rodziców:

- Udostępnianie informatorów szkół ponadpodstawowych i literatury z zakresu doradztwa zawodowego
- Indywidualne rozmowy z pedagogiem, doradcą zawodowym, psychologiem, wychowawcą
- Wykorzystanie doświadczeń rodziców w zakresie mobilności zawodowej
- Organizacja prelekcji, pogadanek na zebraniach rodziców z doradcą zawodowym
- Przekazywanie na bieżąco informacji dotyczących kierunków kształcenia zawodowego w szkołach technicznych rekrutacji do szkół, zawodów przyszłości, targów edukacyjnych.

Zasoby pracy:

- Filmy o zawodach
- Informatory o zawodach i kierunkach kształcenia, typach szkół
- Testy do badań indywidualnych i grupowych, kwestionariusze zainteresowań i uzdolnień
- Multimedialne programy komputerowe, np. Mapa karier
- Prezentacje multimedialne.
- Tablica informacyjna
- Zakładka na stronie internetowej szkoły z doradztwa zawodowego,

EFEKTY DZIAŁAŃ WSDZ

Uczeń

- potrafi współpracować w grupie
- zna swoje predyspozycje zawodowe
- zna kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy, zawody i wartość pracy
- rozumie zależność wyboru zawodu od zainteresowań
- zna swoje zainteresowania, zdolności, umiejętności i potrafi je rozwijać,
- zna ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych i dokonuje świadomego, trafnego wyboru zawodu
- potrafi przyjmować różne role społeczne i zawodowe
- rozumie konieczność ustawicznego kształcenia
- rozwija kompetencje kluczowe

Szkoła

- Konkurencyjność szkoły, poprawa jej wizerunku, poprawa jakości pracy szkoły
- Podniesienie świadomości rangi doradztwa zawodowego
- Trafne wybory edukacyjne uczniów

EWALUACJA:

Ewaluacja Wewnętrznej Systemu Doradztwa jest niezbędna, aby działania doradcy zawodowego były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. W tym celu potrzebne będzie:

- Śledzenie losów absolwentów,
- Obserwacja własna zajęć,
- Sprawozdanie z realizacji Wewnętrznej Systemu Doradztwa Zawodowego.

ZAŁĄCZNIKI:

- Załącznik nr 1
Program preorientacji zawodowej dla dzieci z oddziałów przedszkolnych
- Załącznik nr 2
Program orientacji zawodowej dla uczniów klas I – III oraz IV – VI
- Załącznik nr 3
Program doradztwa zawodowego dla klas VII - VIII

Załącznik nr 1

Program preorientacji zawodowej dla dzieci z oddziałów przedszkolnych

przy SP im. M. Konopnickiej w Brzeczowicach

Cel główny:

Wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami występującymi w ich najbliższym otoczeniu, oraz rozwijanie zainteresowań dzieci.

Treści programowe oraz cele szczegółowe:

Lp.	Treści programowe	Cele szczegółowe
1	Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, wartości.	Dziecko: - określa, co lubi robić i podejmuje działania; - opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.
2	Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.	Dziecko: - odgrywa różne role zawodowe w zabawie; - podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
3	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.	Dziecko: - nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej); - nazywa czynności, których lubi się uczyć
4	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.	Dziecko: - opowiada, kim chciałoby zostać; - na miarę swoich możliwości planuje własne działania (lub działania grupy) poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu; - podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach

Osoby odpowiedzialne za realizację programu:

Zadania z zakresu preorientacji zawodowej realizuje nauczyciel wychowania przedszkolnego, logopeda, pedagog oraz rodzice reprezentujący różne zawody w

ciągu całego roku szkolnego.

Metody pracy z dziećmi:

- wycieczki
- pogadanki
- gry i zabawy
- prace plastyczne
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do dzieci dotyczące atrakcyjności zajęć
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców
- analiza prac dzieci, wykonanych w ramach działań z zakresu preorientacji zawodowej

**Program orientacji zawodowej dla uczniów klas I – III oraz IV – VI
Szkoły Podstawowej im. M. Konopnickiej w Brzeczowicach**

Cele główne:

- zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy,
- rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i pasji, poznawanie własnych zasobów,
- kształtowanie pozytywnej i aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji

Cele szczegółowe oraz treści programowe:

Lp.	Treści programowe	cele szczegółowe
1	Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje, oraz prezentuje je na forum klasy; - wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych,
2	Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje podstawową specyfikę pracy w zawodach; - opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka; - posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy; - wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.
3	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; - wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; - samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.	Uczeń: - opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych; - planuje swoje działania; - próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą
---	---	--

Osoby odpowiedzialne za realizację programu:

- Wychowawcy
- Nauczyciele
- Pedagog
- Doradca zawodowy

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się :

- na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych (lekcje przedmiotowe);
- zajęciach warsztatowych prowadzonych przez doradcę zawodowego, pedagoga,
- w ramach wycieczek

Metody pracy:

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Konkursy,
- Dni talentów
- Wycieczki
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Praca w zespołach
- Pokaz
- Prezentacja

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do uczniów dotyczące atrakcyjności i zrozumienia zajęć
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców i nauczycieli,
- analiza prac dzieci, wykonanych w ramach działań z zakresu preorientacji zawodowej,

**Program doradztwa zawodowego dla klas VII – VIII
Szkoły Podstawowej w Brzeczowicach**

Doradztwo zawodowe w klasach VII i VIII odbywa podczas zajęć w wymiarze 10 godzin w roku, i realizowane jest w ramach programu autorskiego „Most do przyszłości” napisanego przez doradcę zawodowego K. Burzawę, którego podstawą jest *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017r w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.*

Cel główny:

Pomoc uczniowi w dokonaniu świadomego wyboru ścieżki kariery, oraz wsparcie w podjęciu decyzji o dalszym kształceniu i przygotowanie do roli pracownika.

Cele szczegółowe:

- aktywizowanie uczniów do lepszego poznania siebie, swoich zainteresowań oraz preferencji, cech charakteru i temperamentu,
- kształtowanie umiejętności planowania i dokonywania wyborów, oraz rozwijanie realnej samooceny,
- uwrażliwianie na gotowość do zmian,
- wspieranie w rozwoju zainteresowań oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- wsparcie w nabywaniu i rozwijaniu umiejętności pracy w grupie,
- kształtowanie cech charakteru niezbędnych do wykonywania pracy, takich jak: punktualność, obowiązkowość, umiejętność rozwiązywania problemów, asertywność,
- wyposażenie ucznia w wiedzę na temat różnych grup zawodowych, rynku pracy, trendów w świecie zawodów, instytucji wspierających edukację oraz aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych,
- wsparcie w nabywaniu większej samodzielności przez uczniów niepełnosprawnych,
- kształtowanie umiejętności autoprezentacji,
- zapoznanie ucznia ze strukturą szkolnictwa,
- budowanie postawy gotowości do podnoszenia kwalifikacji,
- kształtowanie właściwej postawy wobec pracy zawodowej,
- wyposażenie ucznia w umiejętność korzystania ze źródeł wiedzy edukacyjnej i zawodowej,
- przygotowanie do radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- informowanie o możliwościach uzyskania określonych kwalifikacji,
- pomoc rodzicom w efektywnym wspieraniu dziecka w zakresie wyboru przyszłej ścieżki kariery,
- wspieranie działań szkoły w zakresie realizacji celów edukacyjnych i zawodowych uczniów.

Cele szczegółowe oraz treści programowe:

Lp.	Treści programowe	cele szczegółowe
1	Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy,	Uczeń: - rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz

	<p>umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.</p>	<p>stan zdrowia)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji - rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno- zawodowych - charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej - określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji
2	<p>Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania; - porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców - dokonuje autoprezentacji - uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka
3	<p>Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji - analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów - charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce - określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
4	<p>Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno zawodowych, m.in.: planowanie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planuje ścieżki kariery edukacyjno - zawodowej,

	<p>ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.</p>	<p>uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów; - podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym - określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów; - identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy</p>
--	--	---

Zakres tematyczny zajęć dla klas VII i VIII zawarty jest w programie autorskim **Most do przyszłości**, K. Burzawa.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu:

- doradca zawodowy,
- wychowawcy,
- nauczyciele,
- pedagog,

Współpraca:

- Powiatowy Urząd Pracy w Myślenicach, o/Dobczyce,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Dobczycach,
- Szkoły średnie z terenu powiatu myślenickiego,
- Zakłady pracy i przedsiębiorcy lokalni.

Ewaluacja programu:

Ocena i ewaluacja dokonywana będzie na bieżąco w szkole na podstawie rozmów z uczniami, rodzicami i nauczycielami. Na koniec roku szkolnego sporządzone zostanie sprawozdanie z pracy doradczej.